

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29.11.1966, sp. zn. 7 Co 378/66, ECLI:CZ:KSUL:1966:7.CO.378.1966.1

Číslo: 75/1967

Právní věta: Nárok na úpravu pracovní doby ženy ve smyslu § 156 zák. práce je nárokem z pracovního poměru, o němž rozhodují odborové orgány v rozhodčím řízení a soudy. K řešení otázky vážnosti provozních důvodů.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 29.11.1966

Spisová značka: 7 Co 378/66

Číslo rozhodnutí: 75

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochrana žen a matek, Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 156

§ 207 ods. 1

§ 213

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 75/1967 sb. rozh.

Nárok na úpravu pracovní doby ženy ve smyslu § 156 zák. práce je nárokem z pracovního poměru, o němž rozhodují odborové orgány v rozhodčím řízení a soudy.

K řešení otázky vážnosti provozních důvodů.

(Rozsudek krajského soudu v Ústí n. Lab. ze dne 29. listopadu 1966, [7 Co 378/66](#).)

Okresní soud v Lounech uložil žalovanému povinnost upravit žalobkyni jako matce dvou nezletilých dětí mladších 15 let pracovní dobu s výjimkou měsíců července a srpna v pondělí až v pátek od 7 hod. do 15 hod. a v sobotu od 7 do 13 hod., tj. s nástupem o 1 hodinu pozdějším, než je počátek pracovní doby stanovené v žalovaném podniku.

Krajský soud v Ústí n. Lab. změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že se zamítá žaloba se žádostí, aby pracovní doba žalobkyně s výjimkou měsíců července a srpna byla stanovena v pondělí až pátek od 7 hod. do 15 hod. a v sobotu od 7 do 13 hod.

Z odůvodnění:

Odvolatel se mylí, pokud se domnívá, že žalobkyně svůj nárok na úpravu pracovní doby nemůže uplatnit v soudním řízení. Jak správně dovodil okresní soud, jde o spor mezi organizací a jejím pracovníkem o nárok z pracovního poměru, který rozhodují odborové orgány v rozhodčím řízení a soudy (§ 207 odst. 1 zák. práce). Rozhodčí orgán žalovaného podniku svým rozhodnutím nevyhověl žádosti žalobkyně o úpravu pracovní doby, žalobkyně včas podala námitky a tím rozhodčí řízení zůstalo bezvýsledným (§ 213 zák. práce). Za tohoto stavu musil být spor postoupen soudu jako orgánu příslušnému k projednání a rozhodnutí (§ 7 odst. 1 o. s. ř., § 209 věta za středníkem písm. a) zák. práce). Názor žalovaného je tak v rozporu se zákonem a ve svých důsledcích by činil úspěšné uplatnění nároku žalobkyně závislým jen na stanovisku ředitele podniku, aniž by o tom mohl rozhodnout kompetentní orgán.

Ve věci samé je pak uvést toto:

Z obsahu spisu je zřejmé, že žalobkyně má dvě děti ve věku 14 a 8 roků, její manžel vzhledem ke své pracovní době nemůže ráno děti vypravít do školy a žalobkyně se proto domáhá pozdějšího počátku pracovní doby o 1 hodinu.

Podle § 156 odst. 2 zák. práce, požádá-li žena pečující o dítě mladší než 15 let nebo těhotná žena o kratší pracovní dobu nebo o jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je organizace povinna vyhovět její žádosti, nebrání-li tomu vážné provozní důvody. Pokud žalovaný podnik tvrdí, že nemůže žalobkyni vyhovět se zřetelem k její funkci, nutno jeho námitky pečlivě přezkoumat.

Okresní soud se nevypořádal ve svém rozhodnutí se svědeckými výpověďmi, nevyvodil z nich žádný závěr a nezdůvodnil ani, proč jim nepřikládá význam. Dostatečně nebyla prověřena funkční náplň žalobkyně, rozsah jejích povinností i rozvrh a intenzita jejího zatížení ve stanovené pracovní době. Pro objasnění těchto otázek odvolací soud doplnil řízení znaleckým posudkem, aby tak získal objektivní odborný podklad pro svůj závěr.

Znalec konstatoval, že charakter práce u funkce dopravního referenta nutně vyžaduje, aby jeho pracovní doba byla totožná s pracovní dobou vlastních závodů v kraji a s pracovní dobou ostatních dopravních partnerů (ČSAD, ČSD). Tito potřebují dopravního referenta běžně k projednávání provozních záležitostí a to po celou dobu jejich pracovní doby. Vzhledem k tomu, že činnost žalobkyně spočívá především v organizaci řízení dopravních prostředků žalovaného a v jednání se smluvními partnery, což vyžaduje často okamžité řešení vzniklých potřeb, je její účast od 6 do 7 hodin v zaměstnání nezbytná. Pokud je zastupována svým nadřízeným nebo dalším spolupracovníkem, dochází k přímému zasahování do povinností dopravního referenta. Znalci není znám obdobný případ, kdy dopravní referent by pracoval jinak, než v pracovní době stanovené podnikem. Znalec dospěl k závěru, že jím uvedené důvody jsou z hlediska dopravně-organizačního tak důležité, že nepřipouštějí u

odlišnou pracovní dobu od ostatních závodů žalovaného podniku i obchodních partnerů.

Znalecký posudek v souvislosti s předchozími výsledky řízení vede odvolací soud k přesvědčení, že v souzené věci jsou splněny vážné provozní důvody, bránící žalovanému podniku upravit žalobkyni pracovní dobu jinak než pro ostatní zaměstnance, a že proto žalobě nelze vyhovět.

Pro posouzení vážnosti takových provozních důvodů je nutno objektivně zjistit v každém konkrétním případě jednak rozsah, organizaci, funkční náplň i rozvrh práce, které má pracovnice dovolávající se oprávnění, daného jí § 156 odst. 2 zák. práce, jednak provozní poměry zaměstnavatele, tj. charakter jeho činnosti, možnost zajistit zastupování pracovníkem, vykonávajícím v podniku stejnou funkci,

finanční možnosti i vztah a návaznost práce zaměstnanců v jednotlivých útvarech podniku.

Žalobkyně jako dopravní referentka vykonává závažnou organizačně-řídící a koordinační činnost, vyžadující často okamžité řešení, které nelze odkládat na dobu pozdější. Pokud žalovanému nevznikly v souvislosti s nepřítomností žalobkyně na počátku pracovní doby obtíže, bylo to tím, že žalobkyně byla zastupována svými spolupracovníky. Takové zastupování nelze dále vyžadovat, neboť činnost podniku přináší nové konkrétní úkoly, nový způsob práce, tedy vyšší náročnost na jednotlivé pracovníky. Z obsahu pracovní náplně pro funkci dopravního referenta žalovaného podniku je zřejmé, že tato funkce spadá do obchodního útvaru a má poradní vztah k dalším útvarům (např. k oddělení pro koordinaci plánů a financování, ekonomiky práce, odbytu a dalším), není tedy funkcí samostatnou a i z tohoto hlediska je účast žalobkyně od počátku stanovené pracovní doby potřebná. Byla-li žalobkyni před třemi roky upravena pracovní doba odlišným způsobem, stalo se tak proto, že tehdy zastávala administrativní funkce (korespondentky a mzdové účetní), nepřicházela do styku s pracovníky jiných úseků v organizaci a s obchodními partnery a mohla proto funkce zastávat i mimo stanovenou normální dobu.

Závěrem dlužno poznamenat, že výkon zaměstnání ve stanovené pracovní době nebude pro žalobkyni neřešitelnou otázkou, neboť její dceři Aleně je 14 roků a lze na ní proto žádat, aby sobě i mladšímu bratrovi zajistila ráno snídani i vypravení do školy.